

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2018:34 Vägar till hållbara vattentjänster

(dnr M2018/01630/Nm)

Länstyrelsen i Västra Götalands län yttrar sig över betänkande av utredningen om hållbara vattentjänster (SOU 2018:34).

Sammanfattning och övergripande synpunkter

Länstyrelsen är positiv till betänkandets förslag som omfattar ökad central samordning om hållbara vattentjänster, fastställande av tillsynsvägledande myndighet för 6 § lagen om allmänna vattentjänster, uppdrag som leder till utvecklingsarbete inom tillsynsverksamhet på små avlopp och initiativ rörande förbättrad vägledning till konsumenter. Länstyrelsen tillstyrker också förslaget om krav på en kommunal plan för allmänna vattentjänster.

Länstyrelsen avstyrker förslaget till tillägg i 6 § i lagen om allmänna vattentjänster rörande behovsbedömning. Länstyrelsen avstyrker vidare införandet av en avloppsdeklaration då vi bl.a. anser att det är resurseffektivare att tillsynsmyndigheten utför sådan kontroll. Länstyrelsen avstyrker också förslag om att införa miljömål om åtgärdstakt för små avlopp och för införande av kommunala kretsloppssystem. Vad gäller målet om åtgärdstakten för små avlopp anser länstyrelsen att ett styrmedel bör knytas till fler aspekter än enbart åtgärdstakt och att det torde också finnas lämpligare sätt att styra tillsynen än genom miljömål. Länstyrelsen avstyrker också att Havs- och vattenmyndigheten får föreskriftsrätt enligt utredningens förslag. Vi anser dock att föreskriftsrätt rörande t.ex. kompetenskrav på entreprenörer bör delegeras till Havs- och vattenmyndigheten efter nödvändiga ändringar i lagstiftningen.

Av betänkandet framgår att de utsläppsberäkningar som sker rörande små avlopp är mycket osäkra. Då en avvägning nytta kontra kostnad ofta är central när olika styrmedel och åtgärder utreds anser Länstyrelsen att det för framtiden är angeläget att försöka ta fram säkrare underlag rörande de små avloppens uppskattade utsläpp.

Synpunkter på betänkandets förslag

4.2 Nationell plattform för samverkan om hållbara vattentjänster

Länsstyrelsen tillstyrker att en formaliserad samverkan mellan nationella myndigheter för att utveckla hållbara vattentjänster kommer till stånd och att Naturvårdsverket får i uppdrag att utveckla en sådan plattform. Länsstyrelserna bör även ingå i detta arbete, främst genom de nätverk som redan i dag hanterar vattenfrågor, t.ex. länsstyrelsernas klimatanpassningsnätverk.

4.3 Tillsynsvägladande myndighet

Länsstyrelsen tillstyrker att Havs- och vattenmyndigheten utses till tillsynsvägladande myndighet enligt 6§ vattentjänstlagen. Bedömningen som ska ske enligt 6§ vattentjänstlagen är komplicerad på olika sätt. Länsstyrelsen bedömer att behovet av vägledning är störst vad det gäller bedömning av aspekten sammanhållen bebyggelse. Boverket bör därför ha en viktig samverkansroll i tillsynsvägledningen.

4.4 Behovsbedömning i 6§ vattentjänstlagen

Länsstyrelsen avstyrker det nya tillägget i 6§ vattentjänstlagen. Orsaken är att betydelsen är otydlig och det kan snarare skapa problem än underlätta för kommunen, enskilda och länsstyrelsen när paragrafen ska tolkas.

I de fall kommunen kommit fram till att det finns ett behov att vattentjänsterna behöver ordnas i ett större sammanhang menar Länsstyrelsen att behovsbedömningen därmed är gjord.

Utredningen (s 163) beskriver att det i områden där det bara finns några enskilda anläggningar som inte uppfyller miljöbalkens krav eller krav på dricksvatten ska en bedömning göras om det med tillsynsåtgärder går att uppnå kraven. I så fall kan kommunen utövatillsyn istället för att tvingas bygga ut den allmänna va-anläggningen, även när frågan om förhållandet till 6§ vattentjänstlagen har väckts. Länsstyrelsen menar att den bedömningen redan idag görs vid provning. Antingen finns det ett behov av att ordna tjänsterna i ett större sammanhang eller så gör det inte det.

Vad det gäller möjligheter till tillsynsåtgärder är det svårt att bedriva tillsyn av (enskilda) små dricksvattenanläggningar som inte omfattas av dricksvattenkungörelsen (SLVFS 2001:30 med ändringar LIVSFS 2017:2). Det gäller anläggningar som underskrider 50 personer på årsbasis eller är mindre än 10 m³/dygn. För dessa anläggningar kan inte analysrapporter, provtagningsprogram, egenkontroll m.m. krävas in. I dessa områden får tillsynsmyndigheten stödja sig på Livsmedelsverkets allmänna råd för enskild dricksvattenförsörjning där det inte ställs samma kvalitetskrav eller krav på provtagningar. Detta kan medföra att dricksvatten inte uppfyller tillfredsställande kvalitet.

Däremot om en dricksvattenanläggning tillhandahålls eller används som en kommersiell eller offentlig verksamhet (t.ex. kommunen) gäller ovan nämnda föreskrifter oavsett storlek.

Utredningen beskriver också en annan möjlig situation till följd av nya tillägget, där det finns behov av att lösa vattentjänsterna i ett större sammanhang, men där kommunen efter utredning bedömer att ansvaret kan läggas på en enskild förening/annan aktör. Det är oklart vad ett sådant beslut innebär dels utifrån Länsstyrelsens tillsynsansvar enligt 51§ och dels vad det innebär för medlemmarna i föreningen. Förutsättningar för att kunna sköta en avloppsanläggning kan ändras med tiden när t.ex. driftiga, kunniga personer i föreningen flyttar, osämja uppkommer m.m. Kommunen bör inte kunna undgå sitt ansvar om den situationen uppstår.

Det finns inget i vattentjänstlagen som styr vilken teknik som ska väljas. Kommunen kan välja en småskalig lösning och möjlighet torde finnas att ta över VA-anläggningar som tidigare har drivits av föreningar men som bedöms utgöra ett LAV-område. Istället för att bygga ut anslutningspunkter till varje fastighet finns möjligheten att ta över en befintlig anläggning (så länge anläggningen håller önskad standard) om det bedöms som ekonomiskt fördelaktigt. Kommunen har bättre förutsättningar att bedriva skötseln med jämn och hög kompetens vilket på sikt är av största vikt för att en säker hälsa och miljö ska uppnås.

Länsstyrelsen anser i likhet med utredningen (s 172), att en ekonomisk rimlighetsbedömning inte ska ingå vid en behovsbedömning. Det vore orimligt för fastighetsägare att tvingas ordna vattentjänster om kommunen bedömer att det inte är ekonomiskt rimligt med ett kommunalt ansvar.

4.5 Krav på plan för allmänna vattentjänster

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om krav på kommunal plan för allmänna vattentjänster. Den plan som beskrivs i utredningen förefaller till innehållet i stort sett motsvara en sådan VA-plan som följer Havs- och vattenmyndighetens vägledning och som i många fall redan beslutats av kommunfullmäktige till följd av de krav som finns på att en kommunal VA-plan ska finnas enligt Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram. Länsstyrelsen anser ändå att det är bra att en formalisering sker i vattentjänstlagen. Länsstyrelsen anser dock att det behöver klargöras vilken juridisk status planen får d.v.s. om den är bindande eller vägledande.

Som förslaget uppfattas ska alla planer fastställas enligt de nya bestämmelserna, även de VA-planer som tidigare fastställts av kommunen. Av utredningen framgår inte inom vilken tidsrymd det ska göras eller vilken roll/ansvar Länsstyrelsen har vid fastställandet. Detta bör förtydligas.

I konsekvensanalysen bedömer utredningen att Länsstyrelsens ökade behov av resurser på grund av utredningens förslag är 800 000 kr fördelat på två år

- oavsett länets storlek. I Västra Götaland finns 49 kommuner och Länsstyrelsen bedömer att resurserna är helt otillräckliga för vårt län.

Vilka utsläpp sker idag från små avlopp

Av betänkandet framgår att det råder osäkerhet om utsläppens storlek från små avlopp. När uppskattningar av utsläppen redovisas i olika sammanhang anges dock oftast en mängd av t.ex. fosfor utan ytterligare kommentarer. I SMEDS rapport "Utsläpp från små avloppsanläggningar 2017" anges att de små avloppen släpper ut 303 ton fosfor. Detta kan jämföras med att alla Sveriges tillståndspliktiga avloppsreningsverk (reningsverk som har mer än 2000 personer anslutna) år 2016 beräknas ha släppt ut 237 ton fosfor.

Frågan om att öka åtgärdstakten relateras ofta till de utsläpp som beräknats. Ju högre utsläppen är desto mer och omfattande åtgärder är förstuds också motiverade. Länsstyrelsen vill framhålla, efter att relativt grundligt undersökt hur beräkningarna görs, att dessa får anses vara mycket osäkra.

Länsstyrelsen är därför mycket tveksam till att beräkningarna ska ges en sådan tillförlitlighet att de kan användas som beslutsunderlag. Länsstyrelsen inser att en bedömning av utsläppet är svår att göra, men vill samtidigt lyfta fram att beräkningar grundade på alltför stora antaganden och förenklingar rymmer risken att utsläppen överskattas och att det t.ex. finns en risk att åtgärder som genomförs inte ger en förväntad nyttoeffekt. Länsstyrelsen bedömer att utsläppen av fosfor från enskilda avlopp idag överskattas. Hur stor överskattningen är behöver utredas men Länsstyrelsen utesluter inte att den är betydande.

Länsstyrelsen ifrågasätter inte behovet av åtgärdsarbete. Det är viktigt för såväl hälsa som miljö, men vad gäller det underlag som används anser Länsstyrelsen att osäkerheten i beräkningarna tydligare bör framhållas och att satsningar görs på forskning och undersökningar som leder till ett bättre underlag för såväl påverkansanalyser som beslutsunderlag för styrmedel.

4.7 Styrmedel och nationella mål för små avlopp

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att införa etappmål i miljömålssystemet rörande åtgärdstakt för små avlopp. Länsstyrelsen anser att om tillsynen i ökad utsträckning ska vara målstyrd (såsom ökad åtgärdstakt för små avlopp) bör detta ske genom framtagande av en nationell tillsynsplan där miniminivå för tillsyn och prioriterade åtgärder kan tydliggöras. På så vis kan de resurser som läggs på tillsynen hanteras helhetsmässigt och optimalt.

Utöver åtgärdstakt är det också viktigt att beakta att åtgärderna bör ske där de har en påverkan av betydelse. Att fokusera helt på åtgärdstakten kan vara att styra på ett alltför oprecist sätt. De åtgärder som bör prioriteras i första hand är bristfälliga avlopp som kan påverka människors hälsa samt avlopp med direktutsläpp till vattenområde som är olagliga enligt 12 § förordning

om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. För övriga avlopp bör en riskbaserad tillsyn prioriteras utifrån t.ex. de GIS-skikt som tagits fram genom Havs- och vattenmyndighetens försorg som visar grader av risk för påverkan från avlopp utifrån ett geografiskt perspektiv.

Länsstyrelsen anser sammantaget att om en ökad styrning av åtgärdsarbetet ska ske genom mål bör detta sättas på utifrån fler aspekter än enbart åtgärds-takt i enlighet med vad som framförts ovan.

4.8 Effektivare tillsynsarbete

Länsstyrelsen tillstyrker att Havs- och vattenmyndigheten fortsatt ansvarar för tillsynsvägledning för små avloppsanläggningar.

Länsstyrelsen föreslår att vägledningen knyts till att omfatta de avlopp som omfattas av 13 och 14 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd för att motverka att det blir tveksamheter kring tolkning av ansvaret.

Vad gäller fråga om att ge föreskriftsrätt till Havs- och vattenmyndigheten har Länsstyrelsen i yttrande om Havs- och vattenmyndighetens redovisning av styrmedel för att nå en hållbar åtgärds-takt daterat 2014-04-11 redovisat och utvecklat vår ståndpunkt i denna fråga. Länsstyrelsen har därefter i remissen om tydligare regler för små avloppsanläggningar (ert dnr. M2016/02191/Nm) i skrivelse inlämnad 2017-04-28 redovisat och utvecklat varför vi inte anser att föreskriftsrätten ska innebära ökad detaljreglering av prövningen rörande miljöaspekterna.

Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att Havs- och vattenmyndigheten bör delegeras rätten att besluta om föreskrifter av frågor såsom att kunskapskrav ställs på entreprenörer. Länsstyrelsen anser däremot inte att delegationen ska medföra möjlighet till detaljregleringar av sådant slag som föreslagits i de tidigare remisser som refereras till ovan.

Länsstyrelsen vidhåller vidare sin ståndpunkt i yttrande daterat 2014-04-11 om att följderna av att ersätta begreppet avlopps-anordning med avlopps-anläggning bör undersökas innan ändring sker. En avlopps-anläggning kan bestå av flera avlopps-anordningar och ändringen får t.ex. inte få till följd att vissa avlopps-anordningar bedöms vara så enkla att de inte anses vara en anläggning. Om ändringen kan ske utan påverkan på bedömning av vad som är att anse som anordning/anläggning tillstyrker Länsstyrelsen förslaget.

Då utredningen inte utvecklat frågan om begreppen vill Länsstyrelsen lyfta fram att vid t.ex. en sökning i Rikstermbanken, som förvaltas av Terminologisentrum TNC, framgår att det inte självklart att sätta likhetstecken mellan anordning och anläggning. Då det i juridiska sammanhang ibland läggs särskild stor vikt vid termer och dess definitioner anser Länsstyrelsen innan ändring sker, att det ska säkerställas att en strikt juridisk tolkning av ändringen inte kommer att innebära någon skillnad i praktiken.

4.8.4 Länsstyrelsens tillsynsvägledning ska utvecklas.

I Länsstyrelsens yttrande daterat 2014-04-11 har Länsstyrelsen tidigare berört hur vi ser på vår roll rörande tillsynsvägledning och små avlopp. Länsstyrelsen vidhåller sin ståndpunkt att hierarkisk vägledning som innebär att Havs- och vattenmyndigheterna vägleder länsstyrelserna som sedan vägleder kommunerna inte är lämplig eller effektiv. Vem som ansvarar för vägledning bör styras av frågornas art och karaktär. Havs- och vattenmyndigheten bör vägleda i generella frågor direkt gentemot kommunerna. Detta sker också i stor utsträckning redan idag. Länsstyrelsen vill i detta sammanhang framhålla att den vägledning som för närvarande sker av Havs- och vattenmyndigheten via webben är mycket bra och kan ses som en förebild för hur annan vägledning av miljöfarlig verksamhet kan ske via webben.

Länsstyrelsens vägledning bör utgå från det regionala perspektivet och kan t.ex. omfatta bedömning av recipienter och skyddade områden. Vidare är samordningsarbete mellan kommuner genom t.ex. deltagande i miljösamverkansprojekt eller anordnande av vägledningsdagar sådana aktiviteter som är lämpliga att genomföra på regional basis.

4.8.5 Kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte om tillsyn, taxor och prövning

Länsstyrelsen tillstyrker detta förslag. Havs och Vattenmyndigheten har sedan den bildades och tog över ansvaret för de små avloppen utvecklat vägledningen på ett omfattande sätt. De bidrag som fördelats till projekt m.m. har utvecklat kunskapen och bidragit till en förbättrad vägledning.

Länsstyrelsen framhöll i yttrandet 2014-04-11 att det borde ske riktade utbildningar till handläggare av enskilda avlopp framtagna i samverkan mellan myndigheter och en högskola/universitet. Detta skulle också eventuellt möjliggöra att ökad forskning och utveckling knyts till området.

4.8.6 Kunskapsunderlag om tekniklösningars prestanda

Länsstyrelsen ser nytta av att det finns en aktuell sammanställning kring anläggningars prestanda och tillstyrker förslaget.

4.9 Införande av en avloppsdeklaration

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om avloppsdeklaration. Om en regelbunden kontroll bedöms nödvändig torde det vara resurseffektivare för samhället om denna kontroll utförs av tillsynsmyndigheten där beslutanderätten om åtgärd också ligger. Det är Länsstyrelsens erfarenhet att när kommunerna jobbar traditionellt med tillsyn sker också åtgärder på avloppen.

Formerna för hur en ökad styrning av tillsynen ska ske bör i så fall utredas. Sannolikt skulle en regelbunden tillsyn behöva regleras i en nationell tillsynsplan där minimikrav och prioriteringar för hur tillsynen ska bedrivas kan uttryckas.

Systemet med en avloppsdeklaration torde kunna medföra vinster i form av att kommunerna får bättre underlag för inventeringsarbetet. En ny tillsynsuppgift uppkommer dock samtidigt i form av att tillse att deklARATIONEN kommer in samt att meddela miljöstraffavgifter för de som inte lämnat in en deklARATION i tid. Det finns en risk att kommunens tillsyn till följd av detta får en ökad administrativ karaktär.

Att se till att deklARATIONEN kommer in kan dessutom tillsammans med att meddela miljöstraffavgifter komma att bli en omfattande tillsynsuppgift där kommunen ändå inte genom deklARATIONEN kommer att få in de uppgifter de kan behöva för att fatta beslut om åtgärder eller förbud i det konkreta fallet utan att göra en egen inspektion. Hur kommunerna kommer att hantera en sådan situation bör undersökas innan krav på deklARATION eventuellt införs då en bortprioritering av tillsyn av avloppsdeklARATION i vissa kommuner kan undergräva hela systemet.

Ur den enskildes perspektiv kan det också kännas konstigt att först anlita en ackrediterad kontrollant som sedan om det föreligger brister inte ger tillräckligt underlag för kommunen att fatta beslut på.

Rörande författningsförslaget om avloppsdeklARATIONEN lämnar länsstyrelsen följande synpunkter.

4§ Bestämmelsen är otydlig i ansvarsfrågan då såväl verksamhetsutövare eller ”den som leder hushållsspillvatten till en sådan anläggning” ska tillse att det för anläggningen finns en aktuell avloppsdeklARATION. Det kan finnas flera situationer där ansvarsfrågan kan upplevas som oklar. T.ex. mellan fastighetsägare och hyresgäst, eller mellan fastighetsägare och andra boende i huset.

5§ Paragrafen omfattar anläggningar med tillstånd enligt miljöbalken. Den reglerar inte anläggningar som fått tillstånd/anmälts enligt hälsoskyddslagen eller där tillstånd saknas.

6§ Alla avloppsdeklARATIONER blir med tiden äldre än 7 år. Paragrafen bör reglera att det ska finnas en aktuell deklARATION som är högst 7 år.

12§ ”vilka tillstånd” borde vara ”vilket tillstånd” eller än hellre ”vilka beslut som meddelats”. Tillståndet är meddelat vid inrättandet så det torde vara mer korrekt att fråga efter vilket tillstånd som ”finns” än vilket tillstånd som ”gäller”. För anläggningar som är anmälningspliktiga noterar länsstyrelsen att det beslut en anmälan medfört inte ska redovisas. Även tillståndspliktiga anläggningar kan ha förelagts om försiktighetsmått m.m. För att alla beslut ska redovisas oavsett om de meddelats utifrån prövning eller tillsyn, och för att få likartade krav på alla anläggningar torde ”vilka beslut som meddelats” vara den lämpligaste formuleringen.

4.10 System för insamling av uppgifter om små avlopp

Länsstyrelsen anser att frågan behöver undersökas utifrån de aspekter som framförs i utredningen. Vidare anser Länsstyrelsen att nyttan av att upprätta och upprätthålla systemet också bör ingå i ett fortsatt utredningsuppdrag.

Vad gäller rapportering av uppgifter kan generellt sägas att den situation som råder för de små avloppen inte är unik. T.ex. har avloppsanläggningar i storleken 201-2000 pe årligen mätt och redovisat sina utsläpp till den kommunala tillsynsmyndigheten sedan år 1991 utan att uppgifterna i något ytterligare led rapporterats vidare regionalt och centralt. Dessa uppgifter har generellt sett därför inte kunnat användas i utsläppsberäkningar m.m. trots att utsläppsuppskattningar utifrån regelbunden provtagning årligen sker på anläggningsnivå.

Länsstyrelsen är positiv till insamling av data, men vad gäller avloppsutsläpp behöver utsläpp de s.k. C-anläggningarna samlas in på ett mer systematiskt sätt. Dessa anläggningar har dessutom krav på återkommande mätning enligt Naturvårdsverkets föreskrifter 2016:6.

4.11 Avloppsrådgivning

Länsstyrelsen är positiv till åtgärder rörande ökad konsumentupplysning om såväl dricksvatten som små avlopp och tillstyrker förslaget.

4.12 Kretsloppsåtgärder

Länsstyrelsen delar utredningens syn på att det är en förutsättning att det finns ett system organiserat av kommunen för att det ska möjliggöras att återföring kan ske i en större skala.

Frågan om återföring av avloppsfraktioner till åkermark anser Länsstyrelsen vara komplex. I regeringsuppdraget ”Giftfri och cirkulär återföring av fosfor från avloppsslam” utreds för närvarande om slam från avloppsreningsverk ska förbjudas att spridas.

Länsstyrelsen anser att innan man på ett betydande sätt går vidare med frågan om kretsloppsanpassning av avloppsfraktioner från små anläggningar bör en samordning ske med hur slamfrågan fortsatt kommer att hanteras. Skälen för ett eventuellt förbud att sprida slam på åkermark behöver som Länsstyrelsen ser det även stämmas av mot förekomst av föroreningar, läkemedelsrester m.m. i aktuella fraktioner för små avlopp. Annars kan sättet att hantera slam kontra avloppsfraktioner från små avlopp upplevas som motsägelsefullt.

Av samma anledning avstyrker också Länsstyrelsen tills vidare frågan om att upprätta ett miljömål för kommunal återföring av avloppsfraktioner.

4.13 Anpassningsåtgärder för dagvattenhanteringen

Länsstyrelsen tillstyrker införande av 6 a § - 6 d §. Länsstyrelsen anser att förslaget i 6 a § - 6 d § är bra och kan leda till en ökad tydlighet över kommunens ställningstagande över hur den avser att hantera dagvatten och hur kommuninvånarna kan komma att beröras. De nya kraven i PBL om riskanalyser i översiktsplaner (PBL 3 kap. 5 § 7 st.) fastställer att kommunen ska redovisa sin syn på hur skador som är klimatrelaterade kan minska eller upphöra. Den föreslagna planeringen kommer att utgöra underlag i denna redovisning, där även skyfallskarteringar kommer att behövas. Detta bör öka integrationen av klimatanpassningsåtgärder inom den kommunala planeringen.

Länsstyrelsen tillstyrker även förslagen i 3 - 4 § (Förordning 2007:701) om tillsynsvägledning och stöd åt kommunerna. Förslaget i 3 § att Havs- och Vattenmyndigheten "får ge tillsynsvägledning" bör skärpas så att det framgår att den "ska ge tillsynsvägledning". Länsstyrelserna torde också ur ett regionalt perspektiv medverka i vägledningen vilket även bör gälla för Boverkets uppdrag enligt 4 §. Boverket behöver inom ramen för detta uppdrag vara tydlig med hur denna planering kan införlivas med översiktsplanering, särskilt i frågan om utställning av planen och kraven på riskanalys i översiktsplanen.

Begreppet skyfall

Utredningen föreslår att skyfall definieras enligt SMHI:s definition d.v.s. 50 mm/timme eller 1 mm/minut. Enligt MSB innebär detta en återkomsttid på ca. 80 år. (MSB: Vägledning för skyfallskartering Tips för genomförande och exempel på användning, s. 10.) Svenskt Vatten har i sina rekommendationer använt sig av begreppet återkomsttider för att ange krav på vattensystem.

Utredningen anför bl.a. att:

" Det är dock svårt att bestämma vilken återkomsttid som bedömningen ska avse. Med ökade nederbördsmängder ändras också hur ofta förekomsten av extrema naturliga händelser kan förväntas inträffa."

Länsstyrelsen anser att det är mer ändamålsenligt att använda sig av begreppet återkomsttid för att ange vilka krav som ska gälla för ett vattensystem. Kommunen bör i sin redovisning ges möjlighet att själv definiera vad detta innebär då nederbörden inte är jämt fördelad över Sverige utan det finns betydande lokala skillnader. Detta beskrivs bl.a. i SMHI:s rapport Klimatologi Nr 47, 2017 Extremregn i nuvarande och framtida klimat Analyser av observationer och framtidsscenarier.

Mot bakgrund av att utredningen anser att 12 år är ett rimligt tidsperspektiv för planen (Kapitel 4.5.2) bör även ingångsdata i form av nederbördsdata revideras med samma perspektiv. Klimatanpassningsarbetet bör vara adaptivt och justeras i takt med att nya uppgifter tas fram, t.ex. nederbördsmonster.

Detta yttrande har beslutats av länsöverdirektören Lisbeth Schultze. Föredragande var länsmiljöingenjören Martin Holm I den slutliga handläggningen av ärendet medverkade även miljöskyddsdirektören Ulrika Samuelsson.

Lisbeth Schultze

Martin Holm

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.